

D E C I Z I E

20 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție:
Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,
Judecători – Țurcan Anatolie, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie și Mânăscuță Igor

judecând fără citarea părților, recursul declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pascari Inga, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Timcu Dumitru xxx, născut la xxx, originar și domiciliat xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.06.2021 – 12.09.2022;

Instanța de apel: 07.10.2022 – 25.10.2022;

Instanța de recurs: 05.01.2023 – 20.02.2024.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Fălești din 12.09.2022, Timcu Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de importare a automobilelor pe un termen de 2 ani (partea vătămată Rodion Antoci);

- art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de importare a automobilelor pe un termen de 2 ani (partea vătămată Rodion Antoci);

- art.190 alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare (partea vătămată Rodion Antoci);

- art.190 alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare (partea vătămată Cebotari Ruslan).

Potrivit prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, s-a stabilit definitiv lui Timcu Dumitru pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de importare a automobilelor pe un termen de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată/civilă Antoci Rodion și s-a dispus de a încasa de la Timcu Dumitru în beneficiul părții vătămate/civile Antoci Rodion suma de 29 400 Euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată/civilă Cebotari Ruslan și s-a dispus de a încasa de la Timcu Dumitru Dmitri în beneficiul părții vătămate/civile Cebotari Ruslan suma de 2 600 Euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Timcu Dumitru, în perioada 08.01.2020 - 16.02.2020, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, în timp ce se afla în xxx la domiciliul părinților cet. Antoci Rodion născut la xxx, aflând că acesta dorește să procure un automobil de model "Mercedes E-clas" anul fabricării 2015, intenționat urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere și anume, folosindu-se de încrederea deplină a victimei, insuflându-i acesteia că este o persoană de bună credință, prin inducerea în eroare prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă referitor la faptul că el dispune în Belgia de un automobil de model "Mercedes E-clas" anul fabricării 2015, precum că poate efectua acțiunea de transportare și importare a automobilului din Belgia în Republica Moldova, printr-un comportament dolosiv și viclean, bazat pe înșelăciune, l-a determinat pe Antoci Rodion, să-i transmită bani în sumă de 12 000 euro, echivalent a sumei de 230 280 lei, după care intrând în stăpânirea acestor bunuri materiale, în vederea realizării scopului său inițial, de sustragere, neavând intenția de a executa acest angajament asumat, a utilizat banii nominalizați în scopuri personale, fără de a-i restitui până în prezent, astfel cauzând-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari și considerabil în valoare totală 230 280 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, fapta inculpatului Timcu Dumitru întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi: escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la data de 16.02.2020 ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, în timp ce se afla în mun. Chișinău în apropiere de S.A. "Apă Canal", aflând că cet. Antoci Rodion, născut la xxx, domiciliat în xxx, dorește să procure un automobil de model "Lexus CT" anul fabricării xxx, intenționat urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere și anume folosindu-se de încrederea deplină a victimei, insuflându-i acesteia că este o persoană de bună credință, prin inducerea în eroare prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă referitor la faptul că el dispune în Belgia de un automobil de model "Lexus CT" anul fabricării xxx, precum că poate efectua acțiunea de transportare și importare a automobilului din Belgia în Republica Moldova, printr-un comportament dolosiv și viclean, bazat pe înșelăciune, l-a determinat pe Antoci Rodion, să-i transmită bani în sumă de 10 000 euro, echivalent a sumei de 191 200 lei, după care intrând în stăpânirea acestor bunuri materiale, în vederea realizării scopului de sustragere, neavând intenția de a executa acest angajament asumat, a utilizat banii nominalizați în scopuri personale, fără a-i restitui până în prezent, astfel cauzând-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari și considerabil în valoare totală 191 200 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, fapta inculpatului Timcu Dumitru întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi: escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, în perioada de 18.02.2020-27.02.2020, data și ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, aflându-se în mun. Chișinău, aflând că cet. Antoci Rodion, născut la xxx, dorește să procure un automobil de model "Lexus CT" anul fabricării 2012, intenționat urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere și anume folosindu-se de încrederea deplină a victimei,

insuflându-i acesteia că este o persoană de bună credință, prin inducerea în eroare prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă referitor la faptul că el dispune în Belgia de un automobil de model "Lexus CT" anul fabricării 2012, precum că poate efectua acțiunea de transportare și importare a automobilului din Belgia în Republica Moldova, printr-un comportament dolosiv și viclean, bazat pe înșelăciune l-a determinat pe Antoci Rodion, să-i transmită bani în sumă de 8 000 euro, echivalent a sumei de 153 440 lei, dintre care suma de 3000 euro la data de 21.02.2020 i-a fost transmisă prin intermediul unui transfer bancar efectuat prin intermediul B.C. "Moldinconbank" S.A. sucursala Decebal amplasată în mun. Chișinău, str. Dacia 23 pe contul bancar al soției acestuia, Timcu Hamida, iar suma de 500 euro la data de 27.02.2020 i-a fost transmisă prin intermediul unui transfer bancar efectuat prin intermediul B.C. "Moldinconbank" S.A. sucursala Decebal, amplasată în mun. Chișinău str. Dacia 23, pe contul bancar al soției acestuia, Timcu Hamida, după care intrând în stăpânirea acestor bunuri materiale, în vederea realizării scopului sau inițial de sustragere, neavând intenția de a executa acest angajament asumat, a utilizat banii nominalizați în scopuri personale, fără a-i restitui până în prezent, astfel cauzând-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în valoare totală 153 440 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, fapta inculpatului Timcu Dumitru întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, abuzând de încrederea lui Cebotari Ruslan, inducându-l pe ultimul în eroare prin prezentarea acestuia ca adevărată a unei fapte mincinoase precum că se ocupă de procurarea automobilelor la comandă și transportarea acestora în Republica Moldova, și prin comportament dolosiv și viclean, sub pretextul procurării unui automobil de model "Dacia Duster" din Elveția, l-a convins pe Cebotari Ruslan să-i transmită banii pentru procurarea acestui automobil, asigurându-l că la rândul său, timp de aproximativ 4 zile va procura și-i va aduce automobilul comandat. Astfel, Cebotari Ruslan, neavând careva suspiciuni privind intențiile reale ale lui Timcu Dumitru, i-a transmis ultimului în una din zile la începutul lunii aprilie 2021 la stația "Vento" din or. Glodeni suma de 2 200 euro pentru procurarea automobilului.

Ulterior, Timcu Dumitru, continuând-si acțiunile sale criminale cu intenție unică de dobândire a averii străine în folosul său, având același comportament dolosiv și viclean față de Cebotari Ruslan, inducându-l pe ultimul în eroare prin prezentarea acestuia ca adevărată a unei fapte mincinoase precum că pleacă cu avionul în Elveția și are nevoie încă de 500 euro pentru hotel, l-a convins pe Cebotari Ruslan să-i transmită la data de 9 aprilie 2021 prin intermediul filialei Glodeni a băncii "Moldindconbank", a sumei de 400 euro.

La 21 aprilie 2022, la cerințele lui Cebotari Ruslan de a-i restitui mijloacele bănești primite, având un comportament dolosiv și viclean, ducând în eroare victima, Timcu Dumitru a depus o recipisă prin care se obligă ca până la data de 23 aprilie 2021 să restituie lui Cebotari Ruslan suma de 2 200 euro sau să-i aducă automobilul de model "Dacia-Duster". Însă, până în prezent nu a restituit mijloacele bănești și nici nu a prezentat automobilul comandat, invocând diferite motive, prin ce a cauzat părții vătămate Cebotari Ruslan o daună materială considerabilă în sumă totală de 2 600 euro, ce constituie 55 836, 82 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, fapta inculpatului Timcu Dumitru întrunește elementele

constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare.

3. Nefiind de acord cu sentința Judecătorei Bălți, sediul Fălești din 12 septembrie 2022, au depus apel avocatul Kebeș Alexei în numele inculpatului Timcu Dumitru și partea vătămată Rodion Antoci.

3.1. Avocatul Kebeș Alexei în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Timcu Dumitru să fie achitat.

În motivarea cerințelor sale, partea apărării a invocat că printre scopurile principale ale procesului penal este recuperarea bunurilor și a prejudiciilor în general, produse prin săvârșirea de infracțiune. Prin luarea unor măsuri eficiente și în timp util se obține consecințe benefice, atât sub aspectul perturbării activității infracționale, reducerii capacității de a se realiza noi activități infracționale dar și sub aspectul întăririi încrederii societății, în general, cu privire la faptul că infracționalitatea nu poate scăpa controlului și este eradicată în mod eficient.

A opinat că, instanța de apel urmează să examineze acțiunile lui Timcu Dumitru prin prisma unui raport civil. Reieșind din faptul că, în virtutea principiului prezumției nevinovăției, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului potrivit art.8 alin.(3) Cod de procedură penală. În procesul de examinarea a cauzei nu a fost probată prin probe concludente, pertinente și admisibile intenția inculpatului Timcu Dumitru de a însuși bunurile materiale.

A menționat că, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe concludente care ar demonstra, că în acțiunile inculpatului se regăsesc elemente constitutive ale componentei de infracțiune prevăzute la art.art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1), 190 alin.(1) Cod penal. În plus, primirea de către învinuit de la partea vătămată a resurselor financiare a avut loc în temeiul unor contracte/relații civile (contract de împrumut încheiat verbal, prin recipise), iar acest fapt nu poate fi considerat sub nici o formă că fiind dobândirea ilicită de bunuri, deoarece contractual este un temei legal de apariție a drepturilor și obligațiilor civile.

De asemenea, a mai notat că, în cadrul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală nu au fost administrate suficiente probe care să demonstreze cu certitudine și indubitabil existența componentei de infracțiune incriminate, ca fiind comisă de către Timcu Dumitru, în situația în care întreaga învinuire este bazată exclusiv pe declarațiile denunțatorului. Mai mult ca atât, organul de urmărire penală în acest caz a acționat unilateral și neobiectiv.

Totodată, a reținut că, efectuarea unei anchete ineficiente afectează grav dreptul părților asupra unui proces echitabil, consacrat de art.6 CEDO, iar nemijlocit la caz atrage pronunțarea unui act judecătoresc de achitare pe capătul de acuzare, act corect și corespunzător stării de fapt constatate la caz.

A conchis că, sentința a fost emisă în lipsa unei forțe probante cu privire la vinovăția inculpatului, mai mult ca atât, îl dezvinovătesc pe Timcu Dumitru. Sentința emisă pentru acțiunile lui Timcu Dumitru, cu privire la condamnare o consideră neîntemeiată.

3.2. Partea vătămată Rodion Antoci, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Timcu Dumitru să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal (două episoade conform plângerii părții vătămate Rodion Antoci) și pentru

comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal (conform plângerii părții vătămate Rodion Antoci), cu numirea unei pedepse mai aspre inculpatului conform legii, iar în rest a lăsa sentința fără modificări.

În motivarea apelului, a indicat, că prima instanță la individualizarea și aplicarea pedepsei inculpatului Timcu Dumitru nu a ținut cont de personalitatea inculpatului, or pentru ultimul dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin escrocherie și abuz de încredere este deja o îndeletnicire, deoarece inculpatul nu este la prima încălcare a legii, pedepsele aplicate anterior de instanțele de judecată și procuratură nu și-au obținut efectul urmărit, acesta anterior a mai fost cercetat penal pentru mai multe cazuri de însușire și de escrocherie, fiind anterior condamnat.

A menționat, că restabilirea echității sociale ar însemna că pedeapsa trebuie să fie fixată în corespundere cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cu circumstanțele în care a fost săvârșită, precum și cu personalitatea infractorului. Luarea în considerație a intereselor celor care au suferit în urma infracțiunii este indispensabil pentru o adevărată echitate socială. Fapta comisă de către inculpat, și anume infracțiunea de escrocherie, face parte din categoria infracțiunilor contra proprietății, care la rândul său se consideră una dintre cele mai periculoase infracțiuni.

De asemenea, a explicat că inculpatul a avut o atitudine iresponsabilă față de fapta care au comis-o, nerecuperând prejudiciul cauzat prin infracțiune părții vătămate, iar dreptul de proprietate este recunoscut ca drept fundamental al omului, prevăzut în tratatele și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2022, a fost respins ca nefondat apelul declarat de partea vătămată Radion Antoci.

Apelul avocatului Kebeș Alexei în numele inculpatului Timcu Dumitru a fost admis, din alte motive decât cele invocate, casată parțial sentința în latura pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă, prin care în baza art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală și art.2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, inculpatul Timcu Dumitru se liberează de executarea pedepsei sub formă de închisoare de 6 ani cu privarea de dreptul de a exercita activitate de importare a automobilelor pe un termen de 3 ani.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1 În motivarea soluției instanța de apel a invocat că, potrivit textului apelului înaintat, a constatat că avocatul Alexei Kebeș în numele inculpatului Timcu Dumitru și-a manifestat dezacordul cu sentința contestată sub latura stabilirii vinovăției, considerând că acțiunile lui Timcu Dumitru nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii înaintate și acesta urmează a fi achitat de sub învinuirea adusă.

Instanța de apel a stabilit că, prima instanță corect a reținut starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, iar acțiunile lui Timcu Dumitru au fost calificate în două cazuri conform art.190 alin.(1) Cod penal, cu indicii calificativi - escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere și menținere în eroare și în alte două cazuri conform art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere și menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Așadar, prima instanță a adoptat o soluție corectă la caz, de condamnare a inculpatului Timcu Dumitru, or, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale, stabilirea și individualizarea pedepsei.

Instanța de apel a considerat că, în sentință, prima instanță corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1) și 190 alin.(1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor incriminate.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că, starea de fapt reținută și de drept apreciată concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate și analizate în cuprinsul sentinței, verificate în apelurile declarate pe caz.

Pe această linie de concluzie, nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a conchis că afirmațiile avocatului Kebeș Alexei privind nevinovăția inculpatului Timcu Dumitru în comiterea faptelor penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice, cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părților vătămate, martorilor și probelor scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate acestuia. Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în apelul declarat, instanța de apel a constatat că acesta nu și-a găsit confirmare.

Ce ține de apelul declarat de către partea vătămată Antoci Rodion, referitor la blândețea pedepsei stabilite inculpatului, instanța de apel îl consideră lipsit de orice suport probatoriu, temeiurile invocate în acesta nefiind relevante pentru modificarea actului judecătoresc în sensul solicitat.

În acest context, instanța de apel a menționat că, prima instanță s-a expus pe larg asupra argumentelor invocate de către partea apărării, aplicând legislația pertinentă speței, cu interpretarea justă a ei, apelurile, în situația respectivă, sunt declarative și contravin faptelor cauzei, stabilite și expuse exhaustiv, analizate de către instanța de apel, conform art.414 Cod de procedură penală, care sa pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

De asemenea, instanța de apel nu are temeii de a interveni în sentința instanței de fond nici în partea stabilirii întinderii pedepsei inculpatului Timcu Dumitru or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatului, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, acestuia aplicându-i-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Așadar, la adoptarea sentinței și anume la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a notat că prima instanță a respectat prevederile art.art.96, 384, 385 alin. (1), 394 alin.(1) și alin. (2), 389 Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sânt circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

4.2. Cu privire la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art.art.6, 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea

infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează or agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Concomitent, instanța de apel a ajuns la concluzia de a-l libera pe Timcu Dumitru de la executarea pedepsei sub formă de închisoare de 6 ani cu privarea de dreptul de a exercita activitate de importare a automobilelor pe un termen de 3 ani stabilită pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1) și 190 alin.(1) Cod penal, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal și în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) Cod penal. Conform art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Sub acest aspect, instanța de apel a stabilit că la data de 31.12.2021 a intrat în vigoare Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova

Astfel, potrivit art.1 alin.(1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

Conform prevederilor art.2 alin.(1) din Legea menționată, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Iar, aliniatul (4) al aceluiași articol, stipulează că în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Totodată, instanța de apel a relevat că, la art.6 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, sunt prevăzute temeiurile care fac imposibilă aplicarea actului de amnistie.

În acest sens, instanța de apel a reținut că inculpatul Timcu Dumitru nu a recunoscut vina în cele comise, prezenta cauză fiind examinată în procedură generală, iar partea apărării a pledat pentru adoptarea unei sentințe de achitare, astfel, s-a constatat că la cazul dedus judecății sunt aplicabile prevederile art.2 alin.(4) din Legea nr.243 din 24.12.2021.

Instanța de apel a arătat că, conform art.6 a Legii alin.(1), urmează că prevederile art.1-5 nu se aplică persoanei: g) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru o infracțiune săvârșită cu intenție și absolvită anterior în tot sau în parte, în temeiul actului de amnistie sau de grațiere, de pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei alte infracțiuni.

La speță, deși prin sentința anterioară din 14.06.2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Central a fost aplicat actul de amnistie în privința inculpatului Timcu Dumitru, totuși prin norma indicată supra legiuitorul a prevăzut un alt act de amnistie decât Legea nr. 243 din 24.12.2021, infracțiunile date fiind comise în concurs, astfel în ipoteza în care cauzele s-ar

fi examinat într-o procedură unică acestea ar fi susceptibile ambele aplicării Legii date, deci neaplicarea legii ar fi în defavoarea inculpatului.

Prin urmare, luând în considerație că pe parcursul examinării cauzei penale, a fost stabilită cu certitudine vinovăția inculpatului Timcu Dumitru în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1) și 190 alin.(1) Cod penal, infracțiuni care au fost comise până la intrarea în vigoare a Legii nr. 243 din 24.12.2021, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă a închisorii de până la 5 ani, iar careva temeieri prevăzute la art.6 alin.(1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 care ar împiedica aplicarea actului de amnistie de către instanța de judecată nu au fost stabilite, instanța de apel a conchis asupra liberării lui Timcu Dumitru de la executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilită pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1) și 190 alin.(1) Cod penal, în legătură cu survenirea actului de amnistie. Or, amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția legii.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În motivarea cerințelor, acuzarea apreciază decizia instanței de apel privind liberarea de executarea pedepsei penale a inculpatului Timcu Dumitru în baza Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătura cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ca fiind ilegală și neîntemeiată.

Partea acuzării reține că, atât prima instanță cât și instanța de apel corect au stabilit circumstanțele de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, stabilind cu certitudine vinovăția inculpatului Timcu Dumitru în comiterea infracțiunilor prevăzute la art.190 alin.(2) lit. c), art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1), 190 alin.(1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de a-1 libera pe Timcu Dumitru de la executarea pedepsei sub formă de închisoare de 6 ani cu privarea de dreptul de a exercita activitate de importare a automobilelor pe un termen de 3 ani stabilită pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art.art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1), 190 alin.(1) Cod penal.

Astfel, la adoptarea deciziei, instanța de apel în argumentarea soluției a indicat că, deși prin sentința anterioară din 14.06.2022 a Judecătoriai Edineț, sediul Central a fost aplicat actul de amnistie în privința inculpatului Timcu Dumitru, totuși prin norma indicată supra legiuitorul a prevăzut un alt act de amnistie decât Legea nr.243 din 24.12.2021, infracțiunile date fiind comise în concurs, astfel în ipoteza în care cauzele sar fi examinat într-o procedură unică acestea ar fi susceptibile ambele aplicării Legii date, deci neaplicarea legii ar fi în defavoarea inculpatului.

Contrar argumentelor invocate de instanța de apel, în decizia supusă contestării urmează a se sublinia că, conform art.107 Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei sau comutarea ei.

Art.1 din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova expres prevede, că prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând

risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.art.2- 5, 7, 8.

La fel art.6 din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova expres prevede care sunt condițiile în care Legea nominalizată este inaplicabilă. Astfel, potrivit art.6 lit. g) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova „actul de amnistie nu este aplicabil persoanelor bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru o infracțiune săvârșită cu intenție și absolvită anterior în tot sau în parte, în temeiul actului de amnistie .... de pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei alte infracțiuni”.

Partea acuzării a evidențiat că prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central din 14.06.2022, Timcu Dumitra a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30 000 lei, cu liberarea lui de executarea pedepsei stabilite, în legătură cu intervenirea actului de amnistie Legii nr.243 din 24.12.2021, astfel ultimul fiind persoana în privința căruia a fost deja aplicat actul de amnistie.

În situația stabilită pe caz, ținând cont de prevederile enunțate, sunt prezente interdicții în vederea aplicării actului de amnistie în privința lui Timcu Dumitru în învinuirea acestuia în baza art.art.190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(2) lit. c), 190 alin.(1) și 190 alin.(1) Cod penal.

Inculpatul Timcu Dumitru cade sub interdicția reglementată la art.6 lit. g) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Totodată procurorul menționează și faptul că, prin decizia instanței de apel Timcu Dumitru a fost liberat și de la executarea pedepsei complimentare stabilite. Consideră, că prima instanță corect a stabilit vinovăția inculpatului Timcu Dumitru în cele incriminate și respectiv i-a aplicat o pedeapsă echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

În final, partea acuzării conchide că decizia instanței de apel nu poate fi menținută și urmează a fi casată pe motivele și temeiurile indicate supra.

6. Asupra recursului prezintă referință partea vătămată Antoci Rodion împreună cu avocatul acestuia, Procopciuc Angela, prin care se pronunță pentru admiterea recursului procurorului, ca fiind întemeiat.

7. Judecând recursul în baza actelor din dosar, completul de judecată constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Astfel, completul de judecată menționează că drept temei pentru declararea recursului, procurorul a indicat prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Criticele recurentului se axează pe ideea că, instanța de apel eronat a interpretat prevederile art.6 lit. g) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, completul de judecată conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției privind aplicabilitatea amnistiei a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, instanța de recurs apreciază drept întemeiate argumentele instanței de apel prin care s-a reținut că, deși prin sentința anterioară din 14.06.2022 a Judecătoriai Edineț, sediul Central a fost aplicat actul de amnistie în privința inculpatului Timcu Dumitru, totuși prin norma indicată supra legiuitorul a prevăzut un alt act de amnistie decât Legea nr. 243 din 24.12.2021, infracțiunile date fiind comise în concurs, astfel în ipoteza în care cauzele s-ar fi examinat într-o procedură unică acestea ar fi susceptibile ambele aplicării Legii date, deci neaplicarea legii ar fi în defavoarea inculpatului

Instanța de recurs reiterează, prevederile art.6 lit. g) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, „ Prevederile art.1–5 nu se aplică persoanei: lit. g) bănuite, învinuite, inculcate sau condamnate pentru o infracțiune săvârșită cu intenție și absolvită anterior în tot sau în parte, în temeiul actului de amnistie sau de grațiere, de pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei alte infracțiuni. În prezentul caz, completul de judecată accentuează că legiuitorul prin noțiunea „anterior” se referă la aplicarea amnistiei în baza unui alt act de amnistie decât Legea nr. 243 din 24.12.2021, or prin admiterea unei alte interpretări a prezentei legi ar interveni fenomenul interferenței cu prevederile art.8 alin.(3) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, „prin decizia instanței de apel inculpatul Timcu Dumitru a fost liberat și de la executarea pedepsei complimentare stabilite”. Or, partea acuzării fără a-și argumenta poziția și fără a invoca textele de lege consideră neîntemeiată soluția instanței de apel.

Astfel, referitor la temeiul de recurs invocat de recurent, completul de judecată reține că, nu a stabilit nici o argumentare corespunzătoare în susținerea acestui temei, criticarea deciziei instanței de apel în sensul temeiului invocat purtând un caracter formal și respectiv, fiind neîntemeiată.

În plus, se reține că motivele invocate în recursul de pe rol, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra chestiunilor semnalate nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (f.d.38-60, Vol. IV) prin raportare la motivele invocate de recurent, completul de judecată atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeleș ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Reieșind din concepția Curții Europene, art.6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (cauza Van de Hurk v. Olanda, nr. 16034/90 din 19 aprilie 1994, Immeubles Groupe Kossier v. Franța, nr.38748/97 din 9 martie 1999).

Astfel, împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și că recursul formulat este neîntemeiat.

Prin urmare, recursul de pe rol fiind neîntemeiat, urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge recursul declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pascari Inga, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Timcu Dumitru xxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Mânăscurtă Igor